

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет інженерно-технологічний

Кафедра безпеки життєдіяльності

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Безпека життєдіяльності та основи охорони праці

Освітньо-професійна програма Харчові технології
спеціальність 181 Харчові технології
галузь знань 18 Виробництво та технології
освітній ступінь Бакалавр

Розробник:

Володимир Дудник, доцент кафедри
безпеки життєдіяльності, кандидат тех.
наук, доцент

Гарант:

Ніна БУДНИК, звідувачка кафедри
харчових технологій, кандидат тех.
наук, доцент

Полтава
2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Безпека життєдіяльності та основи охорони праці обов'язкова дисципліна професійної підготовки
Назва структурного підрозділу	Кафедра безпека життєдіяльності
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	<i>Викладачі:</i> Дудник Володимир, к.т.н., доцент <i>Контакти:</i> ауд. 345А (навчальний корпус №3) <i>Телефон/факс:</i> (0532) 60 98 61 <i>E-mail:</i> volodymyr.dudnyk@pdaa.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdaa.edu.ua/people/dudnyk-volodymyr-vasylovych
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	181 Харчові технології
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з безпеки життєдіяльності та охорони праці За відповідним рівнем, дисципліни, що передують з загальнообов'язкового циклу
Мова викладання	Державна

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування знань, умінь, компетенцій для здійснення ефективної професійної діяльності за спеціальністю, з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на об'єктах господарської діяльності, а також формування відповідальності за особисту та колективну безпеку, усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі заходів із забезпечення безпеки праці на робочих місцях.

Основні завдання навчальної дисципліни: набуття сучасних знань про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивостей і можливий вплив на здоров'я та життя людини, а також знань, умінь і навичок ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Заплановані результати навчання:

Компетентності	
загальні	фахові
ЗК 6. Здатність працювати в команді. ЗК 9. Уміння розв'язувати поставлені задачі та приймати відповідні обґрунтовані рішення.	ФК 11. Здатність розробляти та впроваджувати ефективні методи організації праці, нести відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб.

Програмні результати навчання

ПРН 16. Дотримуватися правил техніки безпеки та проводити технічні та організаційні заходи щодо організації безпечних умов праці під час виробничої діяльності.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності. Таксономія небезпек. Ризик як оцінка небезпек.

Тема 2. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти господарювання.

Тема 3. Техногенні небезпеки та їхні наслідки.

Тема 4. Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристики. Соціальні та психологічні чинники ризику. Основи здорового способу життя. Поведінкові реакції населення у НС.

Тема 5. Застосування ризик-орієнтовного підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС.

Тема 6. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-

функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних об'єктів (АТО) у НС.

Тема 7. Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці.

Тема 8. Організація охорони праці на підприємстві. Навчання з питань охорони праці.

Тема 9. Профілактика травматизму та професійних захворювань.

Тема 10. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.

Тема 11. Основи виробничої безпеки.

Тема 12. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.

Розподіл навчальної дисципліни за видами занять та годинами навчання

Елементи характеристики	Денна форма навчання
	набір 2021 р.
Рік навчання (курс)	3
Семестр	6
Лекції (годин)	16
Практичні (годин)	14
Самостійна робота (годин)	60

Система нарахування балів

Накопичування балів з навчальної дисципліни		
види навчальної роботи		максимальна кількість балів
Тестування	№1	15,0
	№2	15,0
	№3	15,0
Виконання завдань самостійної роботи		25,0
Виконання вправ на практичних заняттях		10,0
Екзамен		20,0
Максимальна кількість балів		100,0

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 90

Кількість кредитів – 3

Форма семестрового контролю – екзамен.

Сторінка курсу на платформі Moodle -
<https://moodle.pdaa.edu.ua/enrol/index.php?id=5081>

Інформаційні джерела:

Основні

1. Атаманчук П.С., Мендерецький, Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 276с.
2. Бедрій Я.І., Нечай В.Я. Безпека життєдіяльності: навч.посіб. Львів: Магнолія, 2017.499с.
3. Березвиський В. В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці: монографія. LAP Lambert Academic Publishing. 2019. 108 с.
4. Безпека людини в сучасних умовах: монографія. Н.Л. Березвиська. А.О. Богодист та ін.; за заг. ред. проф. В.В. Березуцького. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. 208с.
5. Дикань С.А., Іваницька І.О. Безпека людини. Університетський курс [Текст] Human Security: підручник. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2019. 279с.
6. Запорожець О. Безпека життєдіяльності: навч.посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 448с.
7. Зеркалов Д.В. Безпека життєдіяльності: навч. посібн. Київ: Основа, 2016. 267с.
8. Запорожець О.І. Основи охорони праці: підручник. Київ: вид. ЦУЛ, 2019. 264с.
9. Грибан В.Г., Негодченко О.В. Охорона праці: навч. посібн. Київ: вид. ЦУЛ, 2019. 280с.

Допоміжні

1. Конституція України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Кодекс законів про працю: закон України з змінами від 17.05.2012р. № 4711-VI. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
3. Про внесення змін до Закону України «Про охорону праці»: закон України від 21.11.2002р. № 229-IV. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
4. Положення про службу охорони праці: типові положення від 15.11.2004р. № 255. URL: <http://www.dnopr.kiev.ua>.
5. Типове положення про навчання з питань охорони праці: типові положення від 26.01.2005р. № 15. URL: <http://www.dnopr.kiev.ua>.
6. Підписка: Науково-виробничий журнал «Охорона праці». Київ: ТОВ «Редакція журналу «Охорона праці». 2021.
7. Костенко О.М., Опара Н.М., Дрожжана О.У. Методологія аналізу передтравматичних, травматичних ситуацій та виробничого травматизму в агроінженерії. Вісник ПДАА.№3. Полтава: РВВ ПДАА 2020. С.287-294.
8. Костенко О.М., Лапенко Т.Г., Опара Н.М., Дудник В.В., Шпилька М.М., Дрожжана О.У. Методика статистичного аналізу, короткострокового прогнозування травматизму та шляхів його профілактики в агроінженерії. Вісник ПДАА.№1. Полтава: РВВ ПДАА 2021. С.273-279.
9. Жидецький В.Ц., Лях І.М., Дудник В.В. Вплив виробничого освітлення на орган зору оператора комп'ютерного набору. *Квалілогія книги*. Львів, 2020. №2 (38). С. 7-14.
10. Лях І.М., Дудник В.В. Дослідження виробничого травматизму на підприємствах України: причини і фактори виникнення. *Актуальні проблеми економіки*. Київ, 2020. №12 (234). С. 67-72.

Інформаційні ресурси мереж Інтернет

1. Офіційний сайт Державна служба України з питань праці.
URL: <http://dsp.gov.ua/>.
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Офіційний сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій.
URL: <https://www.dsns.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України.
URL: <http://www.fssu.gov.ua/>.
5. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://rada.gov.ua/>
6. Правова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України».
URL: <https://allref.com.ua/>.
7. Офіційне інтернет-представництво Президента України.
URL: <https://www.president.gov.ua/>.